

Kemecsei Kronika

I. évfolyam 3. szám ára: 10Ft 1995. szeptember

AJÁNLÓ

- * Képviselőink 2. oldal
- * Félévi kassza 3. oldal
- * Becsongettek 5. oldal
- * Foci 8. oldal

Kitüntetések augusztus 20-a alkalmából

ÉRDEMDŰS FÉRFIAK

Nagyközségünk képviselő-testülete három évvel ezelőtt rendeletet alkotott a Községért díj alapításáról. Az elismerésben olyan személyek vagy kollektívák részesülhetnek, akik, illetve amelyek valamely kiemelkedő teljesítményükkel vagy közéleti tevékenységükkel, a községben végzett társadalmi munkájukkal jelentős mértékben hozzájárultak a lakosság élethelyzetének figyelemre méltó javulásához.

A díjat javaslat alapján lehet elnyerni. Javaslatot tehetnek a képviselő-testület tagjai, bizottságai, az intézmények, a községben működő gazdasági egységek vezetői, s ezeket a közművelődési bizottság véleményezi. A díjból – amely bronzplakettből, oklevélből és húszezer forint pénzjutalomból áll – évente három adható ki, ám ettől az önkormányzat indokolt esetben eltérhet. Az átadás időpontja minden évben augusztus 20-a.

Balázs Károly

1932-ben született Tiszaeszláron, ötgyerekes családban nevelkedett. 1948-ban került a vasúthoz, s 21 éven át volt a MÁV alkalmazottja. 1969-től a Taurus gumigyárban dolgozott csoportvezetőként.

Lakókerületét 16 éven át képviselte mint tanácsstag, illetve mint önkormányzati képviselő, egyik vezető tisztségviselője az 1992-ben alakult polgárőrségnek. Az elismerést az itt élő emberekért végzett fáradhatatlan munkájával érdemelte ki.

Lucza János

Nyíregyházán született 1949-ben, s 1974 óta dolgozik a pedagógus pályán történelem, valamint nyelvszakos tanárként. Munkája során nagy szeretettel nevelte a kemecsei gyerekeket történelmünk megismerésére, több generáció nőtt fel munkássága során. A múlt

OKLEVÉL

Kemecse Nagyközség Önkormányzatának
Képviselői testülete

résére

a

"KEMECSEÉRT"
kitüntető díjat adományozza

Kemecse, 19.....

Jegyző

polgármester

iránti tisztelet látszik a keze nyomát viselő helytörténeti múzeum szobáin is. Sokat és önzetlenül dolgozott a falu lakosságának művelődése érdekében. A legutóbbi önkormányzati választásokon a helyi képviselő-testület tagjává választották.

Dr. Pásztor Benjámín

A fiatal állatorvos a kemecsei állami gazdaságban kezdte pályafutását, majd ágazatvezető főállatorvosként évtizedeket töltött ezen a területen. Tevékenysége révén nem csupán Kemecse, hanem a környező települések állategészségügyének vált meghatározó személyiségévé.

Lelkiismeretes munkájára a lakosság mindig bizton számíthatott, hiszen szakmai munkáján kívül a közéletben is tevékeny szerepet vállalt.

Ezt ismerte el mostani döntésével településünk önkormányzata.

ZSÍROS SÁNDOR

1943. december 8-án születtem Tiszalókon, ahol gyermekéveimet is töltöttem. A család földműveléssel foglalkozott. Ez meghatározta indulásomat is hiszen a föld, az állatok és a növények szeretetét már kicsi koromban magamba szívtam. Apám fiatalon meghalt, így anyám önzően nevelt hármunkat.

1958-ban középiskolás lettem a pallagi mezőgazdasági technikumban, 1962-ben érettségiztem. Ekkor kerültem Kemecse-re, az állami gazdaságba és meg is ragadtam örökre. 1963-ban a Debreceni Agrártudományi Főiskolára kerültem az állami gazdaság ösztöndíjasaként, amit tíz gyakornokból egyedül én kaptam meg. 1967. decemberében szereztem agrármérnöki diplomát. Ezt követően a gazdaságba bejárva a munkahelyi ranglétrán különböző beosztásokat töltöttem be a telepvezetőtől egészen a termelési igazgatóhelyettesig. Végig hű maradtam a gazdasághoz és Kemecsehöz.

A végleges kötődést elősegítette, hogy itt találtam párt magamnak *Hagymásy Klára* sze-

mélyében, akinek a családja tősgyökeres kemecsei. Az 1966-ban kötött házasságunkból három fiú született.

1993-ban egészségi állapotom megromlott, leszálalékolnak. 1994-ben beválasztottak a képviselő-testületbe, ahol két bizottságban is tevékenykedem. Amennyire egészségi állapotom, időm és energiám engedi szívesen vállalom a község érdekében feladatokat. A Kertbarát és Népfőiskolai Klub el-

nőke vagyok, igyekszünk az összetartozást, a kollektív szellemet erősíteni. Gazdaképző, majd növényvédelmi tanfolyamot szerveztem és vezettem.

Képviselőink

melynek sikeréhez a községi vezetés is hozzájárult.

Fiatal korom óta hobbim a sakkozás. Felnőtt csapatot szerveztem, amely a megyei III. osztályban a legjobb újonc címet érdemelte ki. Az iskolákkal két éve igyekszem megszerettetni a sakkot, melynek szép eredménye lett a fiú csapat megyei döntős helyezése.

A jövőben is szeretném magam hasznossá tenni a község, a kollektíva javára, melyhez a község lakosságának segítségét kérem.

Egy másik Horn

meglepődve látták, hogy Kemecsen egy országosan egyedülálló népfőiskolai modell működik. Taglétszáma eléri a háromszázat, tagozatai (kertbarát, ifjúsági, nőegylet, polgárőrség, tűzoltó) pedig a község majd minden korosztályát átfogják. A tagozatok nem egy kurzus lebo-

KÖVESDI ISTVÁN

Ózdon születtem 1949. szeptember 27-én. Az általános és középiskolát is itt végeztem, 1968-ban érettségiztem.

A sport életemben meghatározó szerepet töltött be, hozzá való kötődésem elsős gimnazista koromtól kezdődött. Atlétikai ifjúsági válogatott voltam és 1969-től 1978-ig felnőtt magyar válogatott. Több alkalommal nyertem egyéni és váltó számokban magyar bajnokságot.

A Testnevelési Főiskolán 1979-ben diplomát szereztem, ekkor fejeztem be aktív versenyzői pályafutásomat. Közben Ózdról elkerültem Debrecenbe, ahol edzőként dolgoztam a Debreceni Sportiskolánál, ahol az atlétikai szakág vezetője voltam, majd 1982-től 1984-ig a Debreceni MTE "A" kategóriás szakosztályát vezettem.

1988-ban kerültem Kemecse-re és a pedagógus pályára, ahol az iskolában testnevelőként dolgoztam. 1992-ben pályázati úton választották meg az iskola igazgatójának.

A helyi önkormányzat képviselő-testületének 1994-től vagyok tagja.

nyolttására jöttek létre, hanem 1992 óta folyamatosan működnek.

Vendégeink nagy érdeklődéssel figyelték a kemecsei emberek gondjait megfogalmazó beszélgetéseket, s felajánlották segítségüket az itt folyó népfőiskolai munka támogatásához. (Szakmai anyagok eljuttatása, kapcsolattétel egy németországi népfőiskolával, tapasztalatcsere.)

Szentpéteri Katalin

Zászlónk címerünk

Ahogy az egy ilyen gazdag múltú nagyközséghez illik, a képviselő-testület augusztus 10-én rendeletben szabályozta a történelmi hagyományokra emlékeztető szimbólumokat, azaz a település címerét és zászlaját.

A címer hivatalos leírása a következőképpen fest: „Pajza keretbe foglalja négy mezőre osztott alap, jobb oldalt felül sárga mezőben zöld fak, jobb oldalt alul két mezőben szőlőlevél, bal oldalt felül kék mezőben hal és víz hullamai, bal oldalt alul sárga mezőben búzakarész, az alsó mezőkben a pajza oszcsában piros-fehér-zöld nemzeti színű mező. A pajza felső részében a négy mező fölött KEMECSE felirat.”

A címer használatának szabályai közül itt most az emeljük ki, hogy kereskedelmi vagy reklámcéllú felhasználás esetén gyártási és forgalmazási díjat kell fizetni, s ennek mértékét a polgármester állapítja meg. A rendelet azt is meghatározza, mit kell tartalmaznia a címer használatára vonatkozó kérelemnek, illetve az engedélynek.

A zászló leírása szerint a lap arányában a rúd felül nézve 1:2 arányú téglalap, közepén vágással egy felül kék és egy alul sárga mezőre osztott, rajta az első harmad vonalában mint tengelyben foglal helyet az önkormányzat címere, amelyt a nagyközség nevei feltüntetést felirat foglal a két mezőben arány tűnzésével. A zászlólap vége arannyal motozott.”

A rendeletből azt is meg tudhatjuk, hogy a zászló helye a községhez a díszterem. A használati szabályainak megsértéssel tízezer forintig terjedő pénzbírsággal lehet sújtani.

Féléves kassza

Községünk önkormányzata a máron elkészítette féléves pénzügyi mérlegét. Az első hat hónap talán legfontosabb – és általában nem lebecsülendő – eredménye, hogy a település, az intézmények megőrizték működőképességüket. Ez mindenek előtt a vásárlások pontos ütemezésének, a szigorú takarékoságnak, a gazdálkodás tervszerűségének köszönhető.

Ami a bevételeket illeti, azok nagyobbik része normatív állami hozzájárulás. Egy alkalommal azonban ennek kiutalása is késleltetett, azaz fel kell készülni arra az esetre is, amikor az állam nem tud időben eleget tenni finanszírozási kötelezettségének.

A saját bevételek teljesítése meghaladta a tervezettet. Ezen felül pályázati úton sikerült jelentős összegeket nyerni: a szociális földprogram megvalósítására 2,2 millió forintot, a falugondnoki rendszer támogatására 1,7 millió forintot. További pályázatok még elbírálásra várnak.

A kiadások lényegében a tervek szerint alakultak, igaz, idén új beruházás nem indulhatott. A felvett hitelek törlesztése időben megtörtént, a pénzmaradványhoz még nem kellett hozzájárulni.

Az idei költségvetés eredményes végrehajtása érdekében a képviselő-testület a takarékoságot és az ésszerűséget célzó intézkedési tervet fogad-

ott el. Ebből emeljük ki például azt, hogy működési kiadásokon kívüli beszerzést október végéig szüneteltetni kell. Az önkormányzatnál és intézményeinél munkaviszony megszűnése esetén az állást az év végéig nem lehet betölteni, s az így keletkezett megtakarítás az önkormányzat tartalékát növeli. Az önkormányzati szolgálati és bértakások bérfeli díját az év közepétől az önkormányzat számájára kell befizetni. Az intézmények további munkabér előleget az év végéig nem folyósítanak.

Ízelítőül talán ennyi is elég annak illusztrálására, hogy a nagyobb baj megelőzése érdekében a második félévben is nagyon oda kell figyelni. (fa)

Adózzunk tisztelettel

Helyi adót – ismerve a településeken élők anyagi teherbírását – általában nem szívesen vetnek ki az önkormányzatok. Hogy mégis megtessék, azzal magyarázható, hogy az állam a saját bevétel növelését feltételül szabja a központi támogatáshoz. A helyi iparüzési adó kivetését tehát nem csupán a község gazdagítása, hanem a központi szándék is motiválta.

S most lássuk a dolog lényegét: az önkormányzat márciusi rendelete szerint adókötelesek mindazok, akik az önkormányzat illetékességi területén vállalkozási tevékenységet végeznek. Az adó alapja az értékesített termék, illetve a végzett szolgáltatás nettó árbevétele (csökkentve az eladott áruk beszerzési értékével és az alvállalkozói teljesítések értékével.) Az adó mértéke az adóalap nyolc ezreléke. Fontos tudni, hogy a vállalkozó köteles adóelőleget fizetni, ennek módját is szabályozza a rendelet.

Felhívjuk az érintettek figyelmét, hogy önadózásról van szó, vagyis az adóévet követő és május 31-éig bevallást kell készíteni. Ennek elmulasztása bírságot von maga után. Egyáltalán nem mellékesen jegezzük meg, hogy a fizetési kötelezettség nem teljesítése az egész település érdekeit sérti, hiszen ha ezek az összegek rendben befolyának, kb. egymillióval gazdagodik községünk.

JÓL FIZETETT A PARADICSOM

Júniusi számunkban már írtunk arról, hogy az önkormányzat eredményesen pályázott a Népjóléti Minisztériumnál a szociális földprogram támogatása érdekében. Az így módon elnyert 2,2 millió forintból mindazok, akik megfeleltek a feltételeknek, vissza nem térítendő támogatást kaptak a lakótelkűkhöz tartozó földterület megművelésére.

A másik jelentős támogatási forma a paradicsom-termesztés segítése volt. Amint azt érdeklődésünkre Kertész Gáborné jegyző elmondta, az önkormányzat 15 hektáros földterülettel bérelt, gondoskodott a palántáról és a szántásról. A családok dolga volt a növények gondozása és a betakarítás, s ismét csak az önkormányzat vállalta magára a szállítást.

A keletkezett bevételt az

átvevő az önkormányzatnak utalja át, s az – a támogatási összeg levonása után – fizet.

Elismerés illeti a cigány kisebbségi önkormányzatot (különösen is Horváth Géza-

*A szorgalmas munka meghozta gyümölcsét.
(Jécsák Dóli felvétele)*

Ezáltal képződik alap a jövő évi pályázatra, illetve a rászoruló családok jövőbeni támogatására.

nét) lelkes szervező munkájáért. Nélkülük aligha zárult volna eredményesen az idei első próbálkozás.

VARIÁCIÓK IVÓVÍZRE

Az önkormányzati törvény a települési önkormányzatok felelősségévé teszi a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátását. A korábbi nagy vízszolgáltató cégek felbomlása után különböző megoldási lehetőségek, módok merültek fel. Ezek egyike a gávvencselői központtal létrehozott, 12 községet tömörítő Tiszamenti Víz- és Csatornamű Kft.

A társaság augusztus 29-én tartotta

alakuló ülését, s az önkormányzatok – így a kecemencei is – a vagyon rájuk eső részét bevitték a kft.-be.

Az új felállásban természetesen van kockázat is és az önkormányzat felelőssége továbbra is fennáll.

Ezért ha az idő múltával kiderülne, hogy ez az út nem járható, négy település – Beszterec, Tiszarád, Vasmegyer és Kecmence – fogna össze.

Közösségi ház

Még nem biztos, hogy hivatalosan is ez lesz a neve, de a dolog lényegén ez mit sem változtat: a régi szociális otthon helyén hamarosan megnyílik egy olyan helyiség, amelyben ott-honra találhatnak a különféle civil szervezetek – népfőiskola, nőegylet, klubok, szakkörök – és lehetőséget nyújt a fiataloknak arra, hogy szabad idejüket értelmesen töltsék el.

Az önkormányzat az épületet rendbehozatta, bevezették a gázt, bútorok is kerültek (bár néhány polccal, szekrénnyel a vállalkozók még tudnának segíteni...).

Lesz itt tévé és magno, sakk és kártya, biliárd és szerény büfé, de nem lesz alkohol, és talán még a dohányzást is száműzik. **Maksa Melinda** személyében már a ház gazdáját is kiszemelték, az ő feladata lesz a nyitvatartási idő kialakítása, programok szervezése, a ház rendjének fenntartása. A többi már a falujukat szerető kecemenceiek igénységén múlik...

Iroda a kisebbségnek

A község tulajdonában van az az Árpád u. 2. szám alatti épület, amelyben irodát kapott a cigány kisebbségi önkormányzat. Az ügyfélfogadás rendjét ugyan még nem alakították ki, de annyi már bizonyos, hogy a megjelölt időpontokban a kisebbségnek ide kell fordulniuk ügyes-bajos dolgaikkal.

FELADAT AZ MVSZ-BEN

Júliusban Nyfregyházán is megalakult a Magyarok Világszövetségének Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei szervezete. Az elnökség munkáját segítő több bizottság is létrejött, amelyek egyike a mezőgazdasági. Ennek választották tagjává **Szentpéteri Józsefet**, községünk polgármesterét.

Idősek világnapja

„Ha végigmegyek a Vasmegyeri utcán...” akkor megtudhatom, hogy itt él községünk két legidősebb embere: **Terhes Józsefné**, **Jusztina néni** (született 1896-ban) és **Márkus Antal bácsi** (született 1903-ban). Ezúton kívánunk nekik egészségben töltött további éveket, békességet családjuk körében.

Hasonlóképpen minden földi jót kívánunk **Kecmence** valamennyi idős lakójának, köszöntjük őket abból az alkalomból, hogy október elsején emlékezünk meg az idősek világnapjáról.

VOLT EGYSZER EGY NYÁR

A kecemencei általános iskola tanulói az idén második alkalommal táborozhattak a tavaly létesített Ibrányi tábortan. Három kőházban egy-egy tumus ideje alatt 24 gyerek elhelyezése biztosított, az e fölötti létszám az udvaron sátorozhat. A tábor további létesítményei: női-férfi zuhanyozó, konyha és étkező, egy jól tervezett szaunna-szűtő. Ezen a nyáron öt tumusban 165 gyerek vett részt a táborozásban. Az alsó és felső tagozatosok egyaránt, illetve az önkormányzat támogatásával 14 hátrányos helyzetű tanuló is. Iskolánkban 22 jól felkészült nevelő igazán vidám tábort hangulatot alakított ki valamennyi tumus ideje alatt.

Programjaink között szerepeltek az alábbi tevékenységek: „speciális” kincskereső tábor, agyagozás, korongozás, bőrművészet, gyöngyfűzés, vidám vetélkedők, sninkverseny, lábszépségszavony (fiúknak)kamevalók, környezetvédelem (a tábor területén lévő facsemeték gondozása, öntözése), sportversenyek, csasztruskák szerkesztése, virágkötészeti verseny, éjszakai radók, konyhai ügyelet...

Kedvező időjárás esetén minden délután fürdés, vízijátékok, horgászás egészítette ki a napi programot. Esténként jó hangulatú, vidám diszkóval zártuk a napot. A kecemencei diákokon kívül előtt a táborba 44 szlovák gyerek, illetve egy másik tumusban 18 szlovák felnőtt is. Szintén a tábor lakói voltak az egészségügyi dolgozók és családjaik is, valamint a tűzoltó egyesület tagjai és családtagjai.

Valamennyi táborozó nevében elmondhatom, nagyon szép és élményekben gazdag volt az együttléte.

Jövőre újra elővönél!

Prescsák Mihályné

Megkezdődött az iskola ESŐMOSTA TANÉVNYITÓ, DRÁGA TANKÖNYV

Minden kis- és nagydiák szívesen kihagyná a hónapok közül a szeptembert, hiszen ez egyet jelent a tanévkezdéssel. A felhőtlen szabadság után pedig igen rosszul esik megkezdeni a tanulást. Általános iskolánkban is szeptember 4-én, az évnyitóval vette kezdetét a tanítás.

Sajnos, tanévnyitó ünnepségünket az eső elmosta – mondja Kövesdi István, az iskola igazgatója. – Így nem az egész iskolának, csak az elsősöknek volt egy kis köszöntője.

Előbb tanulunk...

Hány tanuló kezdte meg a munkát szeptemberben?

Iskolánkba összesen 590 gyerek jár. Ebből a négy első osztályban 77 apróság ismerkedik meg az iskolai élettel.

Mekkora a tanári karuk?

Sajnos a csoportok működése úgy hozta, hogy az előző évhez képest két kollégával kevesebben vagyunk. Így jelenleg 41 a pedagógusok száma.

A szeptemberi iskolakezdéssel egyidőben az óvoda is megkezdte nevelő-oktató munkáját, a község 3-6 éves korú gyerekeinek iskolai életmódra nevelését. Bár a demográfiai hullám stagnál, az óvodai férőhelyek iránti igény növekedett. Az elmúlt évekhez viszonyítva az óvodai gyermeklétszám hússzal emelkedett, 150 férőhelyen 194 gyermeket kellett elhelyeznünk.

Az Oktatási Törvény előírja számunkra a tankötelezettséget, aminek igyekszünk tu-

ilyenkor év elején a tankönyvek késése vagy ára igen sok gondot okoz tanármak, szülőnek egyaránt.

A késéssel nem volt gondunk, hiszen egy-két könyv kivételével valamennyi megérkezett. Azonban a tankönyvárak drasztikus emelkedése valóban probléma. Míg tavaly 1,2 millió forint elég volt a könyvekre, addig ebben az évben az 1,7 millió is alig. Hiába pályáztunk tankönyvtámogatásra, nem kaptuk meg. Így a szülőknél kell a közel négyezer forintot kifizetni.

Hogyan oldják meg, hogy mégis minden diák kapjon könyvet?

Vannak olyan szülők, akik nem tudják és nem is akarják megvenni a könyve-

osztálytól három csoportban három nyelvet oktassunk, angolt, németet és orosz. Szakköreink azonban igen széles körben nyújtanak lehetőséget. Van gyöngyfüző, tűzománc, népitánc, kincskereső, funyula és számítástechnikai szakkör, habár a számítógépek igen elavultak s a fejlesztésükre nincs pénzünk. Ezen kívül működik az énekkar, s hogy a sportról se feledkezzünk meg, lehet focizni, kézilabdázni és atlétizálni.

Igaz, még nagyon a tanév elején vagyunk, de az iskolák eredményessége azon mérhető le igazán, hogy a végzősök közül mennyien tanulnak tovább...

Ha a tavalyi évet nézzük – de előtte is – örömmel mondhatom, hogy minden

... aztán játszunk

Ezek gyerekeinek – mivel tavaly ingyen kaptak könyvet, amit év végén visszaszedtünk – használat adunk. Ezt az évet ilyen módon meg tudjuk oldani, de hogy jövőre mi lesz, nem tudom.

Idegen nyelv oktatással, tagozattal, szakkörökkel hogyan állnak?

Tagozatunk nincs. Viszont iskolánk tanulóinak létszáma lehetővé teszi, hogy 4.

dásunkhoz, lehetőségeinkhez képest maximálisan eleget tenni. Ennek érdekében a korábbi évekhez hasonlóan az óvodapedagógusok, pedagógu-

iskolában sok gyermek egy új életformát kezdett el. Nekünk óvodapedagógusoknak fontos az átmenet problémáinak zavartalanabbá tétele. Ennek

nyolcadikosunkat felvették valamely középiskolába, azaz továbbtanult és becsülettel megállják a helyüket. Magam és kollégáim is azt valljuk, jobban jár az a diák akitől követelnek, mint akit szabadjára engednek. Talán ennek a szemléletnek köszönhető az említett eredmény.

(bednárik)

Az oviban is „becsengettek”

sok egymást értékelő-segítő, egymásra épülő munkájának finomítására törekszünk.

Szeptember 4-én községünkben az óvodában, bölcsődében,

érdekében a bölcsődei dolgozók az óvónokkal együtt szeretettel fogadták a csöppsegeket.

A tanköteles korba lépő gyermekek érdeklődve, izgalommal,

kicsit felve indultak táskáival az évnyitóra. Feszültségüket az óvónők jelenléte, ismert mosolya enyhítette. Rövid kis műsorral emlékeztek az óvodai életre, előretekintve az új iskolai életformára, mint ahogy versükben is mondták: "Pár napja az óvodában várt rám egy kedves üzenet,

Ősszel már a tanítónéni fogja a kezemet.

Így adnak engem kézzől-kézre e féltő jóságos kezek.

Talán egyszer majd megháldom, ha nagy leszek."

Pásztor Dániel

Egy 19. századi pedagógus emlékére

Pásztor Dániel, a 19. század nevezetes, elismert pedagógusa, igazgató-tanára 1816. március 22-én született Kemecsén. Itt tanult szülőfeljében, majd Sárospatakon, pártfogósági engedéllyel egy félévet a bécsi egyetemen is töltött, ahol bölcséleti és pedagógiai előadásokat hallgatott. Felsőfokú tanulmányai közben a Péchy és Uray családnál nevelő is volt.

1841-42-ben Eperjesen az ág. ev. kollégiumban a magyar nyelv és irodalom tanításával bízták meg. 1843-44-ben a kor pedagógiai hagyománya szerint újra Sárospatakon mint "esküdt diák" görög nyelvet és irodalmat oktat, 1844-45-ben pedig a gimnázium 3.

osztályának vezetését kapta feladatául. Ezen állásban fogadta el a máramarosszigeti ev. ref. főiskola megbízását a bölcséleti tanszékre. Mint pedagógiai tanár felügyelt az elemi és gimnáziumi osztályokra. Hat évig ő irányította az iskolai könyvtárat és levéltárat.

Kimagasló szakmai, pedagógiai munkája elismeréseként ő képviselte a máramarosi lyceumot az 1848. július 8-án Debrecenben megtartott egyházi iskolai reformot előkészítő egyházkerületi gyűlésen. Az egyházi iskolai reform, a pedagógia kimagasló szakértőjeként a Budapesten 1848. augusztus 1-jén megtartott miniszteri értekezleten ő képviselte egyházmegyéjét.

Tevékenysége további elismeréseként Bereg és Maramaros vármegyék táblabírájává választják. 1850. július 21-én a miskolci ev. ref. lyceum igazgatótanárnak választja, ahol eredményes, sikeres 19 évet töltött. Számos pedagógiai újítást vezetett be. A testi nevelést, a művészeti tárgyakat intézményes keretbe foglalta, a rajzot, a széprajzot a "rendes" tárgyak közé sorolta. Tanári nyugdíjintézményt létesített, a vasárnapi iskolát felvirágoztatta.

1869. június 16-án orvosi tanácsra a nevelés-oktatás területéről visszalépett, Maramarosszigetre költözött. Itt 1870. augusztusától az ev. ref. egyház főgondnokává választották. A

Jogakadémiánál még négy évig dolgozott, a megyei főványhatóságnál közel négy évig irodaigazgatói feladatot látott el. A hosszas betegség erejét kimerítette és 1892. december 31-én 67 éves korában Maramarosszigeten elhunyt.

Publikációi, cikkei, tanulmányai nagy számban jelentek meg, az Országgyűlési Emlékben, a Pedagógiai Szemlelben, a Figyelőben. Kovács Gábor az 1885-ben Miskolcon megjelent "A miskolci ev. ref. főgymnasium története" című munkájában külön méltatja, tevékenységét példaként említi.

Lucza János

Hitünk és életünk

Kemecsén már az 1333. évtől kezdődően katolikus plébánia működött és virágzó hitélet folyt egészen a török időkig. A 150 éves hódoltság idején azonban mindez megszűnt, mind a templom, mind a plébánia épülete elpusztult, s csak 1811-ben szerveződött újra az egyházközségi élet. 1819-től visszanyerte önálló plébániai rangját, mostani templomunk 1821-ben épült. Jövőre lesz tehát 175 éves, s ezen jubileumról templomunk védőszentje, Szent István király ünnepen szeretnénk megemlékezni.

Egyházközségünk jelen életét anyagiakban a 16 tagú képviselő-testület felügyeli, határozataival szabályozza, az előterjesztéseket pedig a három tagú vezetőség tárja a gyűlések elé. Ez utóbbi tagjai: Márton János világi elnök, Ónodi András egyházgondnok és a plébános.

Az utóbbi öt évben, s hívek áldozatosságának eredményeként sikerült templomunk kétharmad részének külső felújítását megvalósítanunk, valamint a plébánia épületet és a melléképületet kívülről renoválnunk.

Mindezen munkák elvégzéséhez hatóságok segítségét és támogatást kaptunk a helyi önkormányzattól, melyet ezúton is megköszönünk! Biztosak vagyunk abban, hogy a kölcsönösen kialakított jó vi-

szonyunkban semmiféle törés nem áll be, azt semmilyen körülmény nem befolyásolja a jövőben sem.

Hitéleti szempontból öröm számunkra,

hogy a hitüket rendszeresen gyakorolók létszáma jobb az országos átlagnál, amely öt százalékot mutat, nálunk 9-10 százalék. Örömünk persze akkor lenne teljes, ha ez az arány egyre emelkedne, azaz egyre

többen törekednének hitük tetteiben is megnyilvánuló megvallására és ezáltal Jézus Krisztus által visszaszerzett örök életünk elnyerésére.

Sokat imádkozunk azért, hogy Isten kegyelme világosítsa meg a megkereszteltet, de minden embertársunk lelkét és elméjét felismerni: mi az igazi szabadság, jószág és szépség e sokszor és sokak számára nyomorúságos földi életben, melyet ilyené csak az emberi és ördögi gonoszság tesz.

Kissé fájó pontunk, hogy a gyermekek iskolai hitoktatása nincs igazán megoldva országosan, így itt sem. Abban vagyunk szerencsések, hogy ebben a munkában két képesítéssel rendelkező hitoktatónővel rendelkezünk, hisz a hittanórák jelenlegi rendjében a plébános egyszerűen képtelen lenne ebbéli feladatának eleget tenni. Azért bizakodunk, hátha egyszer lesz ez másként is! Mert a "világnézetileg semleges oktatás" egy képtelen jelszó!

A jövőre nézve: templomunk jubileumára szeretnénk a torony sisakját alumínium lemezzel borítani a jelenlegi pala helyett. A gáz bevezetése mind a plébánia, mind templomunk fűtésére lényegében befejeződött, tehát bizakodunk a jó folytatásban, Isten segítségével és minden igaz ember jóakarató támogatásában. A mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelme, az Atyaisten szeretete, a Szentlélek egyesítő ereje legyen Mindnyá junkkal!

P. Tóth István
h. esperes, plébános

ŐSZI TEENDŐINK A KERTEKBEN ÉS A BOROSPINCÉKBEN

Ősz van, egyik legszebb évszakunk. Sokszínűvé válik köröttünk a természet. Halványulnak az eddig uralkodó zöld színek. Piroslak már az alma, a hamvas szilvák illatukat is felhívják magukra a figyelmet. Sokasodnak teendők. Várjuk távolabb látni gyerekeinket, unokáinkat, mert segítségük nélkül nem igazán zamatos az alma, nem eléggé illatos a szőlő. Együtt lesz tehát a család, közös lesz a szüret öröme. Néhány gondolat az időszerű munkákról.

Az almástermésűek utóérő gyümölcsök. A szüret időpontjának meghatározásához lebből kell kiindulnunk. Ne várjuk meg, hogy a gyümölcs teljes érésig a fán maradjon. Ebben az esetben nagyobb a hullási veszteség és a madarak is több kárt okoznak. A másik, ami a legfontosabb az, hogy a túlérett szedett gyümölcs szedéskor jobban sérül és ezért is rosszul tárolható.

Mikor szüreteljük az almát és a körtét?

Várjuk meg amikor a gyümölcs a fajlára jellemző színezettséget elérte. Ekkor már kialakulnak az íz- és zamatanyagok. Kétfélegy az almát, a magházban található magvacsokák világosbarnák.

A ládába, rekeszekbe rakott gyümölcsöt ne vigyük még ekkor a végleges tárolóhelyre. Óvjuk a tűző naptól, rakjuk térszerbe, vagy más jól szellőző átmeneti tárolóhelyre a fagyok beálltáig. A téli végleges tárolóban fontos a relatív páratartalom és a szellőzés biztosítása. Különösen figyelembe kell ezt venni a kevésbé viaszos bevonatú, vékony héjú fajtáknál, mint a Jonathán és a Golden delicious. Jó eredménnyel használható a tárolási idő meghosszabbításához a Prolong nevű készítmény, ami növényi eredetű összetevőket tartalmaz. Ezzel a módszerrel egyszerű bemártásos kezeléssel meghosszabbítható az alma és a körte tárolásának időtartama és csökken a tárolási veszteség. Ha ezt a módszert alkalmazzuk, fontos, hogy a frissen szedett gyümölcsöt a legrövidebb időn belül kezelni kell.

Néhány gondolat a szőlő szüreti munkáinak előkészületeiről

A szőlő szüretelése előtt már jó előre el kell végeznünk egy sor feladatot annak érdekében, hogy jó minőségű, zamatos bort készíthessünk. A szőlő minősége ekkorra már adott. A szüretig fokozatosan alakulnak ki az illat- és zamatanyagok, nő a relatív cukortartalom. Ameddig folyamatosan nő a cukortartalom, várjunk a szürettel. Más a helyzet, ha rothadás, tartós esős időjárás vagy más körülmények veszélyeztetik a termést. Ebben az esetben kényszerűen el kell végeznünk. Ne várjunk a szüret-

tel akkor sem, ha a szőlőt kora őszi fagy érte. A fagyott levelek eipusztulnak, s ezért megszűnik a további cukorképződés.

A szüreti előkészületekhez tartozik, hogy alaposan átvizsgáljuk az eszközöket, edényeket a hordókat. Különösen fontos az egészséges tiszta hordó. Az akonadugót eltávolítva szagoljunka hordóba. Az egészséges, tiszta hordó jó illatú, belsőleg tiszta. Az ilyen hordó elegendő közvetlenül töltés előtt hideg vízzel kiöblíteni. Célszerű a hordót kivilágítani egy darabka gyertyával. Ha a hordó kénes szagú volt, a gyertya elalszik, ezért a hordót szellőztetni kell. Előfordulhat, hogy a hordó nem kénszagú, és a gyertya mégis elalszik. Ebben az esetben a hordó penészes, ezért külön kezelést igényel. Az ilyen hordót nem szabad meleg vízzel kezelni, mert így a penészt még jobban belevisszük a hordó fájába. Ilyenkori kell fenekeini a hordót és először szárazon gyökérkefével, kaparóvassal a penészt el

kell távolítani. Ezt követően hidegvízzel öntünk a hordóba, gyökérkefével alaposan átkeféljük, majd hideg vízzel áztatjuk. A hordó kiégetése nem ajánlatos, mert a bor füstlű lesz. Lehetőleg külön hordót alkalmazunk a vörösborhoz és a fehérborhoz.

A tárolóedények tisztaságához hasonlóan fontos a pince tisztasága is. A falakat megszeljük le, a betonpadozatot mossuk fel. A pince alján levő fertőzött, penészes földet vágjuk fel, cseréljük ki friss földdel, vagy homokkal. A pincéből távolítsuk el az esetleges hűvös, rothadó anyagokat. Zárjuk be a szellőzőket és száz köbméter légtérre számítva 4-5 dkg kénszeletet égessünk el. Egy nap után alaposan szellőztessük ki a pincét.

A legtöbb borbetegségnek, borhibának a szüreti tisztaság hiánya az oka. Nem az a jó borogazda, aki orvosolni tudja a bórát, hanem akinek a bora nem lesz beteg, hibás.

Melég György

Egészségünk védelmében A fokhagyma gyógyító erejéről

Minden élő szervezetnek szüksége van a megújulásra, méregtelenítésre. Különösen igaz ez napjaink rohanó emberére. Ebben segít ősi gyógynövényünk a fokhagyma, amely gyógyszer csaknem minden ellen.

A fokhagymát már az ősi egyiptomiak is gyógyszernek tekintették. Egy le. 1550-ből ránkmaradt papirusztekercs 22 példát sorol fel gyógyhatásáról, például szív-, fej- és női panaszokra. A fokhagyma volt az a szer, amely mindenki számára minden időben hozzáférhető volt. Nem véletlenül hívták a szegények gyógyszerének. Ma is használják reumás megbetegedésekre borogatásként. Légúti megbetegedésekre ezt írja Mannfried Pahlow a Gyógynövények nagy könyve című művében: „Friss fokhagymalét és szétmorzsolt fokhagymagerezdeket tejből és mézből kell elkeverni! Egy régi recept alapján pedig édes fokhagymakészítményt ajánl a köhögés és hörghurut ellen: „Öt fokhagymagerezdet finomra szét kell vágosni és öt teáskanálnyi cukorral összekeverni. Ezt vízzel fel kell önteni, majd felforralni öt percig. Ezután egy kanálra le kell szűrni. Az így elkészült folyadékot a nap folyamán kanalanként kell fogyasztani.”

A fokhagyma A vitaminja jó hatással van

a bőr és nyálkahártyára. B1 vitaminja az idegműködésre hat kedvezően, B2 vitaminjának a látás, a növekedés, a sejtjelzés és a fehérje és cukoranyagcsere folyamatban van szerepe. C vitaminja a szervezet védekező képességét fokozza.

Tartalmaz még ásványi anyagokat is. Magnézium: izmok, a fehérje és szénhidrát anyagcsere. Vas: vércépzés. Cink: sejtek növekedése. Réz: C vitamin felszívódását segíti. Kalcium: csontok, fogak felépítése. Szelén: sejtvédő. A fokhagyma tehát egy olyan gyógynövény, amelynek gyógyhatásáról senki sem mondhat le.

Végezetül egy egészséges étel fokhagymából.

Aiban fokhagymaszósz

Hozzávalók: 2 evőkanál liszt, 4 db vaj, 4 összenyomott fokhagyma gerezd, 2 csésze húsleves, 1/2 csésze tejföl.

A felforralt margarinhoz hozzáadjuk a lisztet, a húsleveset. Néhány percig főzzük. Hozzákeverjük a fokhagymát és a tejfölt, majd még egyszer rövid ideig felfőzzük. Petrezselyemmel társítjuk.

Egészségükre!

Szanyi Attiláné

Megyei II. osztályban a focisták ÚJ VEZETÉS, ÚJ CSAPAT

A kemecsei focisták az elmúlt idényben még a megyei I. osztályban rúgták a labdát, azonban a csapat igen gyenge szereplésének az lett a következménye, hogy az idei bajnokság őszi idényét már a Kárpát-Hús megyei II. osztályban kezdték meg. Az eddig lejátszott négy mérkőzésen nem sikerült győzniük. Mindössze két döntetlent és két vereséget értek el, ami a 11. helyhez elegendő.

Kövesdi Istvánnal, az egyesület elnökeivel arról beszélgettünk, milyen változások történtek nyáron a csapat háztáján.

– Miután az együttes kiesett az I. osztályból nem csak a já-

tékosállomány, hanem a vezetőség is átalakult.

– Milyen az új vezetés felállása?

– A szakosztályvezető Gazsó Pál, technikai vezető Pethő Tibor elnökségi tag, továbbá Szanyi Attila és Kovács Miklós. Az edzői teendőket Tolnai Csaba látja el, akit nagyon jó szakemberek tartok. Örülök, hogy váltalta az edzősködést.

– Hogyan változott meg a csapat?

– El kell ismerni, hogy az önkormányzat mindig tisztességesen finanszírozta az együttest, de eddig nem a helyi fiatalokat, az ő sportolási lehetőségeket támogatta, hanem az innen-onnan leigazolt "idegeneket". A ke-

cemecsei fiatalok egyszerűen kiszorultak a csapatból, s ezen mindenképp változtatni kellett. Így most az együttes gyakorlatilag csak helyi fiatalokból áll. Egy-két idősebb játékos maradt vagy jött vissza, mert a tudásukra és tapasztalatukra szükség van. Heti két-három edzésen több mint húsz játékos készül a mérkőzésekre.

– Eddig nem sikerült győztesen elhagyniuk a pályát. Mi ennek az oka?

– Tudomásul kell venni, hogy ez egy fiatal, rutintalan gárda. Időre van szükség, hogy megszokjanak. Az a célunk, hogy ezekből a lehetséges fiatalokból egy olyan stabil csapatot alakítsunk ki, akik nem a vert me-

zőnyben végeznek.

– Milyen céllal indultak ennek az évnek?

– Komolytalan dolog lenne csak egy évben gondolkodni. Ez az év a csapatépítés éve lesz, de mindenképp a II. osztály meghatározó együttese szeretnénk lenni.

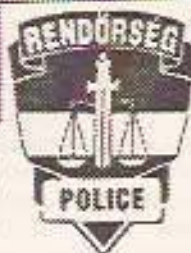
– Anyagi lehetőségeik adták ehhez?

– Az önkormányzat teljes mértékben mellettünk áll és segít. Akiket megkerestünk, azok is teljes támogatásukról biztosítottak minket. Itt kell megemlíteni Fabu László, Márton Gábor nevét valamint a GEV-et, akik segítettek a raktár, a pálya és az öltöző rendbehozatalában. Igéretet kaptunk arra, hogy a gázt is bevezetik az öltözőbe. Terveink között szerepel a bentl kör létrehozása. (Bm)

Rendőrőrsi híradó

BÚCSÚZIK A NYÁR – ÉS AZ ŐRSPARANCSNOK

A közelmúltban jelentette be nyugdíjba vonulási szándékát Kondor Lajos őrnagy, a kemecsei rendőrőrs parancsnoka. Az elmúlt évek tapasztalatairól, a környék bűnügyi helyzetéről és visszavonulásának okairól kérdeztük.

– Az őrs 1991. június 11-én alakult meg nyolc önkormányzat támogatásával. Később további három település csatlakozott, így illetékességi körünk 11 községre terjed ki. Az őrs létrehozását a rossz közbiztonság indokolta, hiszen például 1989–90-ben csak Kemecsen 260 bűncselekményt követtek el. Mára ez a szám évi félszázra apadt le. Különösen a betöréses lopásokat sikerült visszaszorítanunk.

– Minek köszönhető mindez?

– Javult a megelőzés, a bűnelkövetők többsége „jó” helyen van. Sokat segített a tíz településen működő polgárőrség részint a megelőzésben, részint az információk átadásában. Köszönet illeti az önkormányzatokat és polgármestereket, akik közül Szentpéteri Józsefet külön is meg kell említenem.

– Melyek a jellemző bűncselekménytípusok?

– Továbbra is gyakoriak a kerékpár-

és tyűklópások, betakarítási szezonban a mezei lopások.

– A nyáron egy gyilkosság zaklatta fel a lakosságot.

– A fiatalasszony meggyilkolása mindenkit megdöbbentet, szerencsére a pol-

„Zárteltörés módszerével” (archív felvétel)

gárőrökkel együttműködve sikerült gyorsan megfogni a tetteseket.

– Országszerte sok gondot okoz a diszkók környékén a flatakorúak

bűnözése. Itt hogy állnak ezzel?

– Körményükön 12 diszkó működik, gyakran előfordultak testi sértések, garázdálkodások, cselekmények. Ezért akciókat, visszatérő ellenőrzéseket szerveztünk, így kezelni tudjuk. Hozzáteszem, a cigány népesség körében is csökkent a bűnelkövetők száma, s ez is összefügg a leniétünkkel.

– Mi az oka nyugállományba vonulásának?

– Közel harminc évig szolgáltam a B. állományban, elfáradtam. Mások megítélése szerint jól végeztem a munkámat, s amit felépítettem, nem szeretném elrombolni. Pedig a jelen helyzetben hiányoznak az eredményes munka anyagi feltételei, s a közbiztonságnak az elvárás szintjét a jövőben nem tudom garantálni. Úgy érzem, a lakossággal, a polgármesterekkel, a hivatalokkal kialakított együttműködés után nyugodt lelkiismerettel vonulhatok vissza.

– Mikortól?

– Levelemben szeptember 30-át jelöltem meg, de beszélgetésünk időpontjában (20-án) még nem született meg a döntés.